

УДК 379.835:81'243

Ольга Керекеша

**ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ
АВТОРСЬКОЇ ІНТЕРАКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ
“ПУНКТ ПРИЗНАЧЕННЯ” У ЛІТНІЙ МОВНІЙ ШКОЛІ**

Актуальність даної теми зумовлена сучасними тенденціями пошуку альтернативних методів навчання іноземної мови, які приходять на допомогу класичним заняттям в аудиторіях. На жаль, робота зі студентами в аудиторії не дає викладачеві повної свободи, тоді як різноманітні авторські технології та новітні сучасні методики навчання мови є ефективними засобами наближення процесу навчання до умов реального спілкування. Ідея викладання іноземної мови в літній мовній школі з використанням активних методів та впровадження авторської інтерактивної технології мала дуже великий успіх і високу результативність, про що засвідчила велика кількість заяв на участь у літній мовній школі наступного року від студентів Одеського національного економічного університету з першого по четвертий курси.

Таким чином, першого року до школи приїхало 60 студентів різних спеціальностей, а на другий рік — 120. Ми вважаємо, що це є високим показником ефективності та доцільності організації роботи в таких мовних школах. Наукова новизна полягає в тому, що авторська технологія, якій присвячена дана стаття, є інноваційною, перевіреною на практиці роботи зі студентами – майбутніми економістами, а отриманий досвід може стати корисним для викладачів інших навчальних закладів в організації подібної літньої мовної школи або в позааудиторній роботі зі студентами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми, показав, що тема інтерактивних технологій не є новою та раніше розглядалася такими вченими, як І. Богданова, Л. Гейман, О. Коваленко, Г. Крючков, О. Падалка, О. Пометун, М. Сметанський та ін. Проблемою підвищення кваліфікацій викладачів ВНЗ займалися В. Бевз, С. Будақ, С. Вершловський, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кричевський, В. Маслов, Н. Харитонова, В. Беспалька, А. Вербицький, Г. Нестеренко, О. Пехоти. Ці проблеми є досить актуальними для подальшого вивчення.

Метою даної статті є висвітлення досвіду другого року функціонування літньої мовної школи та висвітлення основних перспектив подальшої роботи в цьому напрямі. Завданнями статті є опис організації роботи викладачів із підготовки до навчального процесу в літній мовній школі; аналіз досвіду

попереднього року роботи; аналіз впровадження найбільш успішних прийомів, технологій, методів та авторських розробок у подальшу роботу; висвітлення нових ідей, які були втілені у роботу літньої мовної школи.

Як відомо, підготовка до будь-якого масштабного проекту потребує набагато більше часу, ніж проведення самого заходу. Так і робота викладачів із підготовки до другого року роботи у літній мовній школі почалася одразу після закінчення роботи першого року роботи, де на останньому етапі було проведено анкетування студентів із метою визначення сильних та слабких сторін пілотного проекту. Таким чином, робота викладачів почалася з аналізу відгуків студентів і їх анкет. Серед сильних сторін студенти відзначили: можливість не втратити знання та навички володіння мовою за період літніх канікул; новизна і різноманітність форм роботи кожного дня; актуальність тем дня (кожен день роботи табору був присвячений новій темі, лексика якої була б корисною для студентів – майбутніх економістів: Careers, Cultural Differences, Regional Investment, Innovations and so on); цікавість і новітність інтерактивної авторської технології “пункт призначення”, її динамічність і гнучкість.

Серед слабких сторін було визначено: інфраструктура табору, що є недостатньо пристосованою до навчального процесу; відсутність носіїв мови; недостатність вільного часу на відпочинок (через насичену програму роботи мовної школи).

Результати опитування студентів свідчать, що вказані ними недоліки носять організаційно-побутовий характер, а методи та засоби навчання отримали найвищі оцінки. Студенти відзначали, що ніколи не працювали за такою технологією навчання, що отримали можливість попрацювати одразу з декількома викладачами над однією темою, почути різне мовлення та працювати за різними активними методами навчання на одному занятті.

Отже, було вирішено, що можна перетворити всі слабкі сторони на сильні та задовольнити очікування студентів. Так, на початку навчального року ми звернулися до представництва програми Фулбрайт в Україні із запрошенням носія мови взяти участь у роботі літньої мовної школи наступного року, ознайомивши їх із цілями, завданнями та методами роботи у літній мовній школі, а також з авторською технологією. Наш принцип роботи зацікавив декількох представників програми Фулбрайт в Україні, тому ми отримали змогу обирати серед кандидатів самостійно.

Ми також довели точку зору студентів до керівництва університету щодо покращення інфраструктури табору та пристосування його до потреб навчального процесу.

Щоб задовольнити потреби студентів у вільному часі, ми вирішили переглянути розклад і години проведення занять у літній мовній школі й організувати дозвілля студентів, додаючи такі навчально-пізнавальні заходи, як квест, конкурси й ігри.

Не зважаючи на те, що теми дня були визначені студентами як цікаві та корисні, ми також вирішили їх оновити, бо розуміли, що наступного року до табору прийдуть студенти, які вже були попереднього року, а робота над одними й тими ж темами буде для них уже не такою цікавою [3].

Слід зазначити, що користь роботи у літній мовній школі є очевидною не лише для студентів, які можуть покращити свій рівень знань, але й для викладачів. Для роботи у літній мовній школі керівництво запрошує кваліфікованих і творчих викладачів, які впродовж навчального року проявили себе як цікаві для студентів і готові до самовдосконалення, як ті, що прагнуть навчатися. Керівництво також залучає до роботи викладачів, які щойно почали свій шлях в університеті, надаючи їм не лише можливість проявити себе, але ще й навчатися у тих, хто вже має певний досвід, прагнути підвищувати свою кваліфікацію різними методами та засобами. Як відомо, таких методів забагато, але метод колективного або партнерського навчання посідає особливе місце в організації роботи та занять з іноземної мови зі студентами у літній мовній школі. Цей метод залучає до співпраці задля досягнення спільної мети.

Як відомо, у роботі зі студентами влітку не можна все спланувати так, щоб не вносити змін до запланованого. Бажання студентів вивчати іноземну мову навіть із використанням активних методів навчання змагається з їх бажанням відпочити. Тому кожен день викладацького складу закінчується зустріччю з обговоренням досягнень попереднього дня та плануванням наступного. При плануванні наступних заходів використовується метод мозкового штурму, де кожен із колег може внести свої пропозиції щодо процесу організації навчання. Відбувається активний обмін досвідом.

Після першого року роботи літньої мовної школи викладачі висловлювали думку про те, що багато чому навчилися у своїх колег, та про те, що наступного року планують знову поїхати працювати до мовної школи для саморозвитку, розвитку свого творчого потенціалу та підвищення педагогічної майстерності.

Слід зазначити, що під час роботи зі студентами у літній мовній школі у викладачів і студентів відбувається зміна стереотипів. Так, наприклад, студент, який не проявив себе впродовж навчального року як відмінник навчання чи не відвідував заняття, має змогу виявити себе як дуже талановиту у чомусь іншому людину. І викладач дивиться на нього вже не лише як на студента, а як на людину, яка викликає інтерес і повагу.

Таким чином, створивши команду викладачів, орієнтовану на спільну працю та спільний результат – підвищення рівня володіння мовою студентами – майбутніми економістами, та проаналізувавши попередній досвід, ми визначилися з темами наступного року та розподілили їх серед викладачів, кожен із яких отримав завдання – розробити ряд заходів, ігор та завдань за цією темою. Для кожного був визначений термін – два місяці. Якщо у викладачів виникало питання на етапі підготовки завдань, вони мали змогу звернутися до авторів технології за консультацією. Кожного місяця команда викладачів зустрічалася для аналізу та відбору запропонованих завдань і планування подальших дій.

Роботу в школі наступного року було переструктуровано, замість трьох годин вранці, двох удень і трьох увечері було заплановано працювати три години вранці за пунктами призначення, як і попереднього року. Вдень кожна група мала графік роботи з носієм мови (якщо одна група працювала, інші мали змогу відпочивати) та дві години ввечері у вигляді розважально-інформаційних занять. Досвід попереднього року показав, що, незважаючи на графіки та плани, проблеми, які можна передбачити, заходи, до яких можна підготуватися, все ж виникає безліч моментів, які неможливо передбачити, а отже, не можна до них підготуватися. Саме тому було запропоновано створити “банк ідей”, до якого увійшли завдання й ігри, які не входили до основного блоку, але були добрими помічниками у непередбачуваних ситуаціях. Практика показала, що розподіл студентів на групи за факультетами був не зовсім доцільним, хоча, з одного боку, він дозволив більше розвивати командний дух серед студентів кожного з факультетів і дав змогу конкурувати та відстоювати честь свого факультету в різноманітних змаганнях, однак, з іншого боку, кількість студентів – представників різних факультетів – не співпадала та не забезпечувала рівних умов. Цього року було вирішено розділити студентів на команди методом жеребкування.

Перебування у літній мовній школі – це не лише навчання іноземній мові, не лише спілкування з однодумцями й одногрупниками. Для студентів це вихід на новий рівень комунікацій, змога показати та проявити свій творчий і мовний потенціал, змога проаналізувати й усвідомити рівень своєї потенційної конкурентоспроможності. Другий рік роботи показав, що студенти, які приїжджали до мовної школи попереднього року, помітно підросли та покращили свій рівень як мовної підготовки, так і комунікацій і творчого підходу до навчально-розважальних заходів. Вони самі висловлювали думку, що, побачивши першого року “зірок”, захотіли теж бути серед кращих, а навчальний рік, за який вони мали можливість

попрацювати над своїми недоліками та покращити рівень володіння мовою, дав свої значні позитивні результати. До мовної школи кожного року приїжджають студенти, які вже чітко знають, чого саме вони очікують.

Перед викладачами завдання що року стає все складнішим, адже вони повинні не лише опрацювати свою авторську технологію й удосконалити заходи, а й орієнтуватися на більш вимогливого студента, прагнути кожного року його вразити, зацікавити й іноді здивувати формами навчання. Для творчих викладачів, які працюють у літній мовній школі, це, як кажуть англійці, “challenge”, тобто виклик, це лише стимул, а не перепони для роботи.

Наприкінці роботи літньої мовної школи кожен, хто навчався, отримав лист опитування, де мав змогу висловити свою думку, побажання і зауваження, що дало можливість організаторам удосконалити процес організації навчання у літній мовній школі. Технологію “пункт призначення” було визнано ефективною щодо покращення рівня володіння мовленнєвими компетенціями студентів. Відсоток задоволених навчанням є таким значним, що у планах наступного року організувати таку мовну школу не лише на університетському, а й на всеукраїнському рівні.

Посилання:

1. *Богданова І. М.* Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя / *Інна Михайлівна Богданова*; Південноукраїнський держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. — Одеса : Маяк, 1998. — 284 с.
2. *Керекеша О. В.* Використання інтерактивної авторської технології “пункт призначення” у формуванні професійної компетентності студентів-економістів / *О. В. Керекеша, Ю. Г. Барабаш* // Проблеми сучасної педагогічної освіти. — Вип. 36. — Ч. 2. — Ялта, 2012. — С. 179-183.
3. *Пометун О. І.* Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / *О. І. Пометун, Л. В. Пироженко*; за ред. *О. І. Пометун*. — К.: А.С.К., 2004. — 192 с.
4. *Сметанський М. І.* Педагогічні умови активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / *Сметанський Микола Іванович* // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. — 2000. — № 2. — С. 4—12. — (Серія “Педагогіка і психологія”).

References (transliterated and translated):

1. *Bohdanova I.* Modulnyi pidkhd do profesiyno-pedahohichnoyi pidhotovky vchytelya (Modular approach to professional training of a teacher). Odessa, 1998. 284 p.
2. *Kereksha O., Barabash Yu.* Vykorystannya interaktyvnoyi avtorskoyi tekhnolohiyi “punkt pryznachennya” u formuvanni profesiynoyi kompetentnosti studentiv-ekonomistiv (Using interactive author’s technology “destination” in the development of professional competence of students-economists) // Problems of modern pedagogical education. Issue 36, Part II, Yalta, 2012. P. 179-183.
3. *Pometun O., Pyrozhenko L.* Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya : nauk.-metod. posib. (Modern lesson. Interactive technologies of learning: textbook). K., 2004. 192 p.

4. *Smetanskyi M.* Pedagogichni umovy aktyvizatsiyi navchalno-piznavalnoyi diyalnosti studentiv (Pedagogical conditions of intensification teaching and learning activity of students) // Proceedings of Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynsky. Series Pedagogy and psychology. 2000, № 2. P. 4-12.

Стаття надійшла до редакції 14.05.2013

О. Керекеша

**Опыт использования авторской интерактивной технологии
“пункт назначения” в летней языковой школе**

Автор делится опытом и наработками второго года использования интерактивной технологии “пункт назначения” при работе со студентами – будущими экономистами в летней языковой школе, описывает организацию работы преподавателей по подготовке к учебному процессу в летней языковой школе, представляет анализ опыта предыдущего года работы, анализ внедрения наиболее успешных приемов, технологий, методов и авторских разработок в дальнейшей работе; освещает новые идеи, которые были воплощены в работу летней языковой школы. Пребывание в летней языковой школе – это не только обучения иностранному языку, не только общение с единомышленниками и одногруппниками. Для студентов это выход на новый уровень коммуникаций, возможность показать и проявить свой творческий и языковой потенциал, возможность проанализировать и осознать уровень своей потенциальной конкурентоспособности. Второй год работы показал, что студенты, которые приезжали в языковую школу в предыдущем году, заметно подросли и улучшили свой уровень как языковой подготовки, так и коммуникаций и творческого подхода к учебно-развлекательным мероприятиям.

Ключевые слова: интерактивная технология, летняя языковая школа, опыт работы с интерактивной технологией.

О. Kereksha

**The Best Practices of Implementing the Author’s Interactive Technology
“Destination” in the Summer Language School**

The author shares her experience and the best practices of the second year of implementing interactive technology “Destination” in the process of working with students-future economists in the summer language school. The article describes the organization of work concerning the preparation of teachers to the educational process in the summer language school; analyzes the experience of the previous year, and introduction of the most successful techniques, technologies, methods and authoring for further work; highlights new ideas that were embodied in the work of the summer language school. Staying at summer language school is not only foreign language learning and communication with peers and classmates. It is a new level of communication, the ability for students to show and express their creative and language potential, the ability to analyze and realize their level of potential competitiveness. Second year of work showed that students who went to a language school previous year, significantly improved their level of language fluency as well as communication and creative approach to educational and recreational activities.

Key words: interactive technology, summer language school, experience and the best practices of working with the interactive technology.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Н. В. Пазюра